

SZOVJET FÖLLENDÜLÉS — TÖKÉS VALSÁG

Sztalin 1946 május elsejei napiparancsában többek közt a következőket írta:

»Országunk munkássága, parasztsága és értelmisége egy fogadta az öt éves tervet, mint harci programot, amely megfelel életérdekeinek. Minden remény megvan arra, hogy a szovjet emberek, élükön a Kommunista Párttal, nem fogják sajnálni az erőt és a munkát, hogy ne csak teljesítsék az öt éves tervet, de hogy még ennél is többet alkossanak.«

Az elmúlt év eredményei a gazdasági építés terén — megannyi becsületes bizonyítéka annak, hogy a szovjet emberek készségesen, becsülettel kívánják teljesíteni az új öt éves tervben előirányzott feladatokat.

1946-ban az új sztalin öt éves terv első évében — alapiában véve befejezték az iparnak béketermelésre való átállítását, ami óriási jelentőséggel bír a szocialista gazdasági élet további fejlődésére. 1945 óta jelentős mértékben emelkedett a termelőeszközök és közszükségleti cikkek gyártása (az utóbbié átlag 20 százalékkal). 1946-ban felépítettek, helyreállítottak és üzembehelyeztek 800 állami vállalatot.

Az elmúlt év egyik jelentős eredményeként kell megemlíteni, az ipar gyors újjászületését azokban az országrészekben, amelyeket a németek tartottak ideiglenesen megszállva. Ezen országrészek ipari vállalatainak össztermelése egy év alatt 28 százalékkal növekedett. Nyersvasból 59, acélból 67, hengereltacélból 57 százalékkal termeltek, többet, a Donyecmedence széntermelése pedig 30 százalékkal több volt, mint 1945-ben.

A kolhózparasztság is nagy sikereket ér el a mezőgazdaság ujjáépítésében. Mint ismeretes, a háború óriási károkat okozott a mezőgazdaságnak. A háború éveiben kisebbek lettek a vetésterületek, a gabonafélék és ipari növények termelésátlaga csökkent és különösen a megszállás alatt tartott vidékeken szenvedett mérhetetlen károkat.

A szoviet kormány segítségére sített az aszálysúlytotta országrészeknek. Nagymennyiségű élelmiszert, vetőmagot, takarmányt, igen sok fraktort és más mezőgazdasági gépet küldött oda, ami lehetővé tette, hogy eredményesen végezzék el az őszi vetési munkálatokat és megteremtse a kedvező előfeltételeket az 1947 évi tavaszi vetési munkálatok számára.

A Szovjetunióban a mezőgazdaság ujjáépítése növeli a kolhoztagok anyagi jólétét és fellendíti a mezőgazdasági termelés valamennyi ágazatát. A kolhózrendszer biztosítja a mezőgazdaság ujjáépítésének és fejlődésének gyors ütemét. Az öt éves terv első négy évében elérik, sőt túlszárnyalják a gyapot-, a cukorrépa- és lentermelés, nemkülönben a szarvasmarha, juh, kecske és sertésállomány háború előtti színvonalát.

Az 1947 első negyedévi terv-eredményei megegyőzően bizonyítják, hogy a szovjetország gazdasági élete a háború utáni időszakban gyors ütemben fejlődik. Az első három hónap munkatervét többteljesítménnyel valósították meg: a déli és nyugati vidékek kőolajiparában, a vegyiparban, az elektromosiparban, a szerszámgépiparban, a könnyűiparban, az élelmiszeriparban, valamint a nyugati országrészek halászatában és halkonzerviparában. Hasonló eredményeket értek el a vas- és fémipari ármek szénbányák stb. A közszükségleti cikkek gyártása az 1947. év első negyedében átlagosan 20 százalékkal emelkedett a múlt év első három hónapjához viszonyítva.

Mind ezek az adatok azt bizonyítják, hogy a Szovjetunió sikeresen küzd le a háború utáni nehézségeket és sikerrel valósítja meg a gazdaság ujjáépítésének és továbbfejlesztésének feladatát.

Egészen más képet nyújt a tőkés országok gazdasági élete. A tőkés országok gazdaságának áttérését a béketermelésre a tőkés rendszer jellegzetes ellentéteinek kiéleződése jellemzi. Komoly gazdasági bizonytalanság és megrázkódtatások merülnek fel még az olyan országokban is, mint például Anglia és az Északamerikai Egyesült Államok, amelyek pedig távol voltak a hadművelési területektől és nem szenvedtek német-fasiszta megszállás alatt.

Anglia közgazdasága — bár Anglia a háború után 4.4 milliárd dolláros kölcsönt kapott Amerikától — mégis súlyos helyzetben van. 1929-ben — Angliában 262 millió tonna kőszén bányásztak, míg 1939-ben 235.1 millió, 1940-ben 227.9, 1941-ben 209.7, 1944-ben 197.2 és 1945-ben 184.9 millió tonnára csökkent a termelés, 1946 vége felé Anglia széniparára még a legfontosabb szükségleteket sem tudta kielégíteni, ami számos vállalat bezárását, a szállítások beszüntetését és egyéb korlátozásokat vont maga után. Így korlátozni kellett a szén és villanyáramszolgáltatást is a háztartások számára. Mindezek következtében a munkanélküliek száma 2 millióra emelkedett.

Anglia gazdasági helyzetére az is jellemző, hogy hitelező országból adóssá lett. Csupán gyarmatainak és dominiumainak több mint 2 milliárd fontsterlinggel tartozik.

Az Északamerikai Egyesült Államoknak — a tőkés országok leggazdagabbjának — gazdasági és belpolitikai helyzetét a termelés zűrzavarának fokozódása, a pénzmágnások hallatlan méretű meggazdagodása, a dolgozó tömegek széles rétegeinek egyre nagyobbfokú kizsákmányolása, a társadalmi surlódások és a néptömegeknek a monopolizáció ellen irányuló harca jellemzi.

A háború utáni időszakot az USA-ban a termelés általános csökkentése, számos vállalat üzemének beszüntetése és a munkanélküliség növekedése jellemzi. 1947 márciusában 2 millió 500 ezer volt a hivatalosan nyilvántartott munkanélküliek száma, (500 ezerrel több, mint 1946 novemberében). Ehhez hozzászámítandó a »rejtett munkanélküliségre« — 1 millió 600 ezer a nem dolgozó leszerelt katonák száma és 1 millió 700 ezer azoké, akik hetenként mindössze 14 órát, vagy még ennél is kevesebbet dolgoznak. Ezek szerint tehát a valóságban 5 millió 500 ezer munkanélküli van az Északamerikai Egyesült Államokban.

A háborúról a békére való átmenetet a monopolisták arra használták fel, hogy rohamot indítsanak a dolgozók életszínvonala ellen, hogy a háborús termelésről a békés termelésre való áttérés minden terhét a munkások, a dolgozók vállaira rakják. A munkabérlészállításokkal egyidejűleg ugrásszerűen emelkednek az árak. A kereskedelemügyi minisztérium közlése szerint az utóbbi nyolc hónapban a zsiradék ára több, mint 200 százalékkal, a húsé 83 százalékkal, a ruházati cikkeké 36—38 százalékkal emelkedett. És a drágulásnak még távolról sincs vége.

Ugyanakkor, amikor a dolgozók helyzete egyre rosszabbodik, a miliomosok haszna növekszik. Mint az »United States News« írja, az amerikai nagyvállalatok tiszta nyeresége 1940-ben 6.1 milliárd, míg 1943-ban 9.9 milliárd, 1946-ban pedig 12 milliárd dollár volt.

Az a támadás, amelyet a monopolisták a néptömegek életszínvonala ellen indítottak, egyre növekvő ellenállást vált ki a dolgozók köreiben és egyre jobban kiélezi a társadalmi ellentéteket. Ennek egyik legbeszedesebb bizonyítéka a sztrájkmozgalom állandó növekedése. A munkaügyi minisztérium hivatalos adatai szerint 1946 tizenegy hónapja alatt az USA-ban 4.355 sztrájk volt, amelyekben 4 millió 545 ezer ember vett részt. A sztrájkok következtében 107.5 millió munkanap ment ve-

szendőbe. 1947 áprilisában 400 ezer bányász sztrájkolt. Néhány napra rá kiütközött a telefonsztrájk, 300 ezer résztvevővel.

A láthatáron már megjelentek a gazdasági válság első tünetei, azé a válságé, amely nem csupán az Északamerikai Egyesült Államokat fenyegeti, hanem a vele kapcsolatban álló valamennyi tőkés államot is.

A válságtól való félelmükben az imperialisták még nagyobb mértékben fokozzák a dolgozók kiszákmányolását. Arra törekednek, hogy új piacot szerezzenek és hogy más népeket gazdasági és politikai uralmuk alá kényszerítsenek. A válság elhárítására irányuló törekvéseikben az amerikai monopolisták lázas sietséggel rohanják meg Kína, Japán, Görögország, Olaszország és számos más ország piacait és ezek közgazdasága a: amerikai tőke rabságába jut. Az USA gazdasági terjeszkedési politikája elkerülhetetlenné teszi a válságot a vele függő viszonyba kerülő államokban.

(A moszkvai »Bolshevik« 1947. 7. számának vezércikéből.)

FIATAL ÍRÓK ZASZLÓBONTÁSA

Kévs eredmény is sok ígéretet jelenthet, ha a nép mélyéről jön és magával hozza a napok és emberek életét, tudásszomját, építővágyát és mindebben a közelítő holnapot. Irodalmunk ma még kévs eredményekben él, maroknyi a tollforgató csapat és nem sokkal több az új, soronkövetkező nemzedék, de a kévs eredményben is megtaláljuk az életjelet, azt a szilárd pontot, amelyre valóban építeni lehet.

Az irodalom, az igazi irodalom nem a fölvegatlan könyvekben, lapokban, hanem az olvasókban él. Ennek a fölismerése az első, de mérföldes lépést jelent az új olvasótábor jelentkezése, terebélyesedése és az, ahogy lendül a nyomán a könyv terjedése és ahogy a könyvtárakban a számok mozdulnak előre és hirdetik a kiolvasott könyvek számának hihetetlen emelkedését. Ezeknek az olvasóknak az igénye, látóköriük kiszélesedése teremti meg az igazi, termékeny talajt a haladó irodalmi élet kivirágzásához.

A könyvtárak és a haladó könyvek ébresztettek már fiatal tehetségeket; jelentkezésük a la-

pokban és a HÍD hasábjain visszhangot keltett, most rajtunk a sor és föladatot állít elénk: *a visszhang mélyebb legyen*. Embermagasságra áll fölöttünk a munka, de öntudat és önkritika hiányában a jelentkező újak is gyakran elhallgatnak a visszaadott kézirat után. Nem látják vagy nem érzik, hogy az irodalomnak nemcsak tartalmi, de formai követelményei is vannak. Igaz, ez a fölismerés már félig kész írók jelenthet, tollforgatót, aki számottevő munkása az irodalmi mozgalomnak. A cél egyelőre nem is lehet több, mint megszólaltatni irodalmunk új műveseit, utat nyitni előttük, ha maguk is megtalálták igazi hangjukat és fölismerték a fiatal író helyét a demokratikus irodalomban.

Fiatal írók zaszlóbontásáról szól az itt következő rövid levél is. Több mint köszönet és több mint egy fiatal lélek érzélgős vallomása. Híradás a soronkövetkezők indulásáról.

*

Kedves Néptársak! Öszinte örömmel vettem tudomásul, hogy elveszettek hitt elbeszélősemet, a Józsi-t közölték a HÍD-ban.